Rikosuhripäivystys palvelee koko maassa

RIKOSUHRIPÄIVYSTYS
BROTTSOFFERJOUREN

Toimintaa tukee:
Verksamheten stöds av:

OIKEUSMINISTERIÖ
JUSTITIEMINISTERIET

MENETELMIÄ RIKOSASIOIDEN PUHEEKSIOTTOON

Fyysisen väkivallan vakavuus ja puhumisen tärkeys

RIKU
RIKOSUHRIPÄIVYSTYS
BROTTSOFFERJOUREN

Toimintaa tukee:
Verksamheten stöds av:
OIKEUSMINISTERIÖ
JUSTITIEMINISTERIET

USKALLATKO SINÄ PUHUA VÄKIVALLASTA?

- Katso täältä video aiheesta https://youtu.be/oerAcOl-XZw

RIKU
RIKOSUHRIPÄIVYSTYS
BROTTSOFFERJOUREN

FYYSINEN VÄKIVALTA

- Voi olla esimerkiksi tönimistä, liikkumisen estämistä, lyömistä, läimäyttämistä, hiuksista repimistä, tuuppimista, teräaseella vahingoittamista, kuristamista ja potkimista

KATUVÄKIVALTA

- On julkisella paikalla tapahtuvaa väkivaltaa
- Kyseessä voi olla joko ennalta tuntemattomien välinen väkivalta tai esimerkiksi jengien välienselvittelyä niin poikien kuin tyttöjen välillä
- Voi olla kahdenkeskistä tai useamman henkilön välistä
- Tilanteeseen voi liittyä päihteiden käyttöä
- Suurin osa uhreista ja tekijöistä ovat poikia ja miehiä, mutta ilmiö koskee myös tyttöjä ja naisia

RIKU
RIKOSUHRIPÄIVYSTYS
BROTTSOFFERJOUREN

VÄKIVALLAN YLEISYYS

- Nuoret kokevat fyysistä väkivaltaa selvästi useammin kuin vanhemmat ikäryhmät
- Voi kohdistua ihmisiin, joilla ei ole itse tapahtumaan mitään osuutta
  - Väärään aikaan väärässä paikassa

ESIMERKKITAPAUS

14-vuotias poika joutui pahoinpidellyksi lauantai-iltana. Poika ei uskaltanut kertoa huoltajilleen, koska oli ulkona kavereiden kanssa, joita huoltajat eivät hyväksy. Kaatuessaan maahan hän satutti polvensa pahasti. Hänellä on myös muita särkyjä ja mustelmia ympäri kehoa. Tilanne tapahtui niin nopeasti ettei poika tiedä tekijää tai osaa kertoa tarkasti mitä tapahtui.

Poika kokee ettei tapahtuneelle voi kuitenkaan enää tehdä mitään, mutta asia pyörii mielessä ja vaivaa.

RIKU
RIKOSUHRIPÄIVYSTYS
BROTTSOFFERJOUREN

Poika menee kuitenkin koulun terveydenhoitajalle, koska polvi on niin kipeä ettei hän pysty menemään jalkapalloharjoituksiin. Terveydenhoitaja toteaa, että pojan täytyy mennä lääkäriin ja polvi pitää kuvata.

Terveydenhoitaja ja poika ilmoittavat yhdessä pojan huoltajille tapahtuneesta ja tekevät tarvittavat ilmoitukset, jotta poika saa kaiken mahdollisen tuen. Pojan ja huoltajien kanssa käydään läpi, miksi tapahtuneesta pitää tehdä rikosilmoitus. Asian tultua ilmi, poika kokee helpotusta ettei asia ole enää salaisuus.

KUKA ON VÄKIVALLAN TEKIJÄNÄ?

- Nuoret kokevat väkivaltaa tutkitusti enemmän toisten nuorten tekemänä
- Yleisempää on, että tekijä on nuorelle tuttu kuin tuntematon
- Nuorisorikollisuuskyselyyn 2024 vastanneista nuorista tytöt (16%) kohtasivat poikia (10%) useammin sisaruksen tekemää väkivaltaa
- Nuorista 16% kertoi vanhempien kohdistaneen fyysistä rankaisemista heihin elämänsä aikana, viimeisen vuoden aikana nuorista 4% kertoi joutuneensa kuritusväkivallan kohteeksi
- Pojat (11%) kohtasivat tyttöjä (7%) enemmän väkivaltaa kavereiden taholta
- Yleisimmin nuoret kokivat fyysistä väkivaltaa sisarusten (13%), kavereiden (9%) tai muiden tuttujen nuorten (6%) taholta

(Nuorisorikollisuuskysely 2024, Krimo)

RIKU
RIKOSUHRIPÄIVYSTYS
BROTTSOFFERJOUREN

NUORISORIKOLLISUUSKYSELYN TULOKSIA

- Nuorista 25% on joutunut pahoinpitelyn uhriksi ja viimeisen vuoden aikana nuorista 11% on kokenut fyysistä väkivaltaa, kuten lyömistä tai potkimista
- Poikiin kohdistuneista pahoinpitelyistä 94 %:ssa tekijä oli myös poika, tyttöjen tekemissä pahoinpitelyissä 60% uhreista oli poikia
- Nuorista väkivallan tekijöistä 16% on arveltu olleen alkoholin vaikutuksen alaisena
- Väkivaltatilanteista 59% oli sellaisia, ettei niistä tullut nuorelle vammoja
- 3% väkivaltatilanteista oli sellaisia, että niistä koituneet vammat vaativat terveydenhoitajan, lääkärin tai hammaslääkärin hoitoa
- 11% viimeisen 12 kk aikana pahoinpitelyn uhriksi joutuneista nuorista kertoi vähintään yhden teon tulleen kuvatuksi jonkun toimesta

(Nuorten rikoskäyttäytyminen ja uhrikokemukset 2024, Krimo)

RIKU
RIKOSUHRIPÄIVYSTYS
BROTTSOFFERJOUREN

ESIMERKKITAPAUS

17-vuotias tyttö oli joutunut tyttöjengin hyökkäyksen kohteeksi puistossa. Hänet oli kaadettu maahan, jonka jälkeen he olivat potkineet ja lyöneet häntä eri puolille kehoa.

Tyttö oli käynyt lääkärissä huoltajien kanssa ja tapahtuneesta on tehty rikosilmoitus. Tyttö kertoo myös olevansa tapahtuneen jälkeen ahdistunut ja pelkäävänsä liikkua yksin ulkona. Tyttöä mietityttää, kuinka tilanne etenee ja saavatko tekijät rangaistuksen.

Tyttö ja huoltajat ottavat yhteyttä Rikosuhripäivystykseen, koska eivät tiedä, kuinka rikosprosessi etenee ja missä vaiheessa tulee hankkia juristi. Tyttö saa oman tukihenkilön.

RIKU
RIKOSUHRIPÄIVYSTYS
BROTTSOFFERJOUREN

VÄKIVALLASTA PITÄÄ PUHUA

- Väkivalta ei ole koskaan oikein
- Väkivalta voi aiheuttaa erilaista oireilua vaikka fyysiset vammat eivät olisi vakavia
  - Fyysisestä vammasta voi jäädä pysyvämpi haitta, vaikka sitä ei heti havaita
  - Fyysisiä oireita kuten ruhjeita, toistuvia särkyjä, sydämen tykytystä, pahoinvointia
  - Psyykkisiä oireita kuten keskittymiskyvyn heikkeneminen, ärtyneisyys, masennus, aloitekyvyttömyys ja hermostuneisuus
  - Psyykkisenä oireena voi tulla välttämiskäyttäytymistä, jolloin omat arjen toimintatavat voivat muuttua, esimerkiksi ulkona liikkuminen voi rajoittua

RIKU
RIKOSUHRIPÄIVYSTYS
BROTTSOFFERJOUREN

VAIN YKSI VÄKIVALLAN TEKO VOI TAPPAA

HS: Poliisilla uutta tietoa Jimi Karttusen pahoinpitelystä – yksi potku rintaan kaatoi maahan

KOTIMAA 19.9. 16.21

KARI PEKONEN

Uhrin muistoksi on tuotu runsaasti kynttilöitä Helsingin Asema-aukiolle.

Aamulehti

Poliisilla on uutta tietoa Helsingin Asema-aukion natsimielenosoituksessa kuolleen **Jimi Karttusen** kuolinsyystä.

Tutkinnanjohtaja **Teemu Kruskopf** kertoo Helsingin Sanomille, että mielenosoittaja oli potkaissut uhria rintaan, minkä seurauksena tämä oli kaatunut ja lyönyt päänsä maahan.

– Epäilemme, että kuolema on aiheuttanut myöhemmin siksi, että hän on lyönyt päänsä maahan tässä tilanteessa, Kruskopf sanoo lehdelle.

Karttunen oli tullut mielenosoituspaikalle Rautatieaseman edustalle Postitalon suunnalta.

– Hän pysähtyi mielenosoittajien eteen. Siinä oli mahdollisesti jotain sanailua. Hän sylkäisi maahan ja jatkoi matkaa, Kruskopf sanoo.

Tällöin vuonna 1990 syntynyt mielenosoittaja oli lähtenyt juoksemaan noin kymmenen metrin päästä Karttusta kohti ja potkaissut tätä rintaan.

Potkun seurauksena Karttunen kaatui maahan ja löi päänsä.

– Hän jäi makaamaan maahan ja ihmisiä kokoontui auttamaan. Sen jälkeen hänet autettiin ylös ja saatettiin taluttamalla Rautatieaseman asemahalliin, Kruskopf kertoo *Helsingin Sanomille*.

Hetken kuluttua pahoinpitelystä epäilty ja muut mielenilmaisuun osallistuneet poistuivat paikalta. Karttunen kuoli vajaa viikko pahoinpitelyn jälkeen Meilahden sairaalassa.

Aamulehti 19.9.2018

RIKU
RIKOSUHRIPÄIVYSTYS
BROTTSOFFERJOUREN

JOS JOUDUT UHRIKSI

- Kerro tapahtuneesta jollekin aikuiselle
- Käy lääkärissä mahdollisimman pian, jotta saat lääkärintodistuksen
- Tee rikosilmoitus
- Rikosilmoituksen tekijän ei tarvitse tietää rikosnimikettä eikä tekijää.
  - Kerro omin sanoin, mitä tapahtui
  - Ei haittaa, vaikka et muistaisi kaikkea tarkasti

RIKU
RIKOSUHRIPÄIVYSTYS
BROTTSOFFERJOUREN

TÄRKEÄ TIETÄÄ

- Jos uhri ei tee rikosilmoitusta tapahtuneesta ja myöhemmin ilmenee väkivallasta seurannut pysyvämpi vamma tai haitta, ei korvauksia voi enää hakea mistään.
- Vaikka tekijä olisi alle 15-vuotias, on hän korvausvelvollinen aiheuttamastaan vahingosta.

RIKU
RIKOSUHRIPÄIVYSTYS
BROTTSOFFERJOUREN

AVUN HAKEMINEN

- Katuväkivallan uhrit tarvitsevat tietoa, jotta selviävät mahdollisesta rikosprosessista mahdollisimman hyvin
- Avun hakeminen ei tarkoita aina henkistä tukea, vaan voi olla faktatietoa ja neuvoja kuinka toimia rikosprosessin edetessä
- Tapahtuneen kanssa ei kannata jäädä yksin, koska on normaalia, että turvallisuuden tunne järkkyy

RIKU
RIKOSUHRIPÄIVYSTYS
BROTTSOFFERJOUREN

MIKÄ RIKOSUHRIPÄIVYSTYS (RIKU) ON?

- Tarkoitettu rikoksen uhreille, heidän läheisilleen ja rikosasiassa todistaville
  - Tukea ja neuvoa rikosasioissa maksutta
- Nuorille suunnatut omat nettisivut www.riku.fi/nuoret
- RIKUchat, ma-to klo 9.00-18.00, pe klo 9.00-16.00
  - Tukea ja neuvoa matalalla kynnyksellä
  - Mahdollisuus kysyä rikosuhriasioihin liittyviä asioita
- RIKUn puhelinpalvelu 116 006, ma-to klo 9.00-18.00, pe klo 9.00-16.00
- Juristin puhelinneuvonta 0800 161 177, ma-to klo 17.00-19.00
  - Neuvoa ja ohjausta lainmukaisiin oikeuksiin

RIKU
RIKOSUHRIPÄIVYSTYS
BROTTSOFFERJOUREN

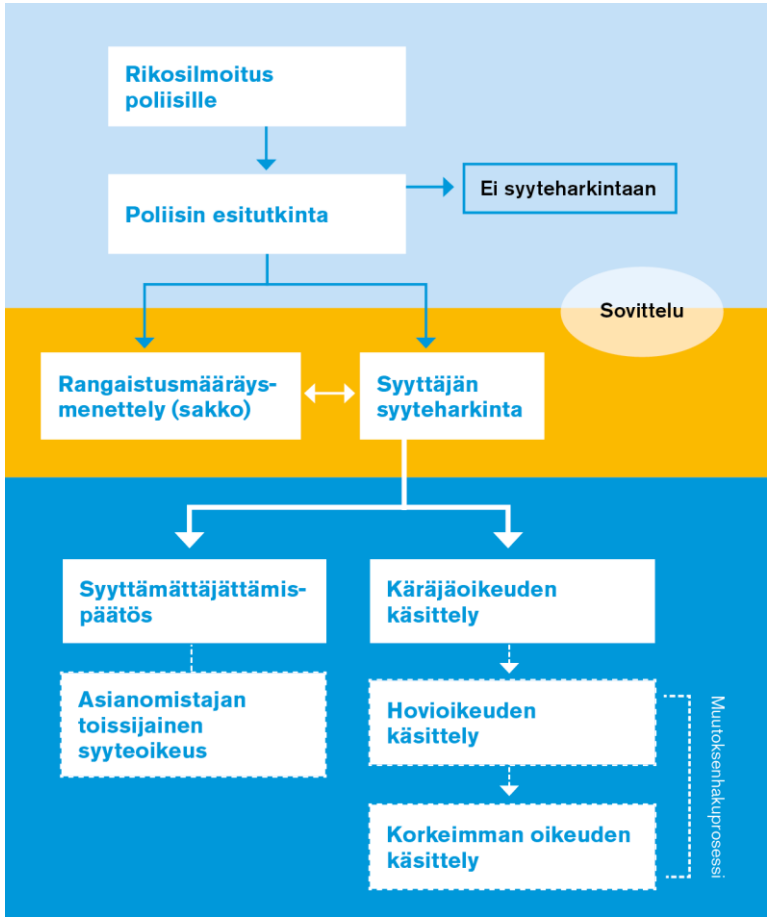
- RIKUn palvelupisteet ympäri Suomea
  - Kasvokkaista apua ja neuvontaa palvelupisteeltä
  - Tukihenkilötoiminta
  - Jätä yhteydenottopyyntö https://www.riku.fi/yhteystiedot/yhteydenottopyynto/

RIKU
RIKOSUHRIPÄIVYSTYS
BROTTSOFFERJOUREN

RIKOSPROSESSI

- Katso täältä https://www.youtube.com/watch?v=NAUnHgFk8LM

LÄHTEET

- Danielsson Petri & Kääriäinen Juha 2015. Suomalaiset väkivallan ja omaisuusrikosten kohteena 2015 - Kansallisen rikosuhritutkimuksen tuloksia. Kriminologian ja oikeuspolitiikan instituutti. Helsingin yliopisto.
- Karoliina Suonpää, Anna Raeste & Kaisla Saartenoja, Nuorten rikoskäyttäytyminen ja uhrikokemukset 2024. Katsauksia 64/2024. Helsingin yliopisto 2024.
- Kjällman Petra 2011. Katuväkivalta. Teoksessa Kjällman P. Rikoksen uhrin käsikirja. Juva: PS-kustannus, 80–81
- Nollalinja, fyysinen väkivalta. https://nollalinja.fi/mika-on-vakivaltaa/fyysinen-vakivalta/ . Luettu 29.6.2026
- World Health Organization 2014. Global status report on violence prevention 2014. PDF-dokumentti. https://www.who.int/publications/i/item/9789241564793 . Linkki tarkistettu 29.6.2026.

RIKU
RIKOSUHRIPÄIVYSTYS
BROTTSOFFERJOUREN